

Маркази миллии қонунгузори назди  
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Национальный центр законодательства  
при Президенте Республики Таджикистан

# Қонунгузорӣ

# Законодательство

№ 2 (22), 2016  
апрель – июнь

Маҷаллаи «Қонунгузорӣ» дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст. Маҷалла дар Индекси илмии иқтибосоварии Русия ворид карда шудааст.

ISSN 2410-2903.

Нашрияи мазкур дар ҳамкориҳои муштарак бо Барномаи «Мусоидат ба давлатдорӣ ҳуқуқӣ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ»-и GIZ (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ) нашр мешавад.

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ) барномаи мазкурро бо супориши Вазорати федералии ҳамкорӣ ва рушди Олмон (BMZ) иҷро менамояд.

Хулосаю ақидаҳо ва шарҳу тафсири дар нашрияи мазкур зикргардида мавқеи муаллифон буда, бе ягон шарт мавқеи GIZ ё BMZ-ро инъикос наменамоянд.

Шумораи маҳдуди маҷалла ба фурӯши чакана бароварда мешавад.

\* \* \*

Журнал «Законодательство» зарегистрирован в Министерстве культуры Республики Таджикистан. Журнал включен в Российский индекс научного цитирования (РИНЦ).

ISSN 2410-2903.

Данное издание публикуется совместно с Программой GIZ «Содействие правовой государственности в странах Центральной Азии».

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германское общество по международному сотрудничеству) осуществляет эту программу по заказу Федерального министерства экономического сотрудничества и развития Германии (BMZ).

Приводимые в настоящем издании данные, заключения, мнения и интерпретации являются позицией авторов и никак не могут рассматриваться как отражающие позицию GIZ или BMZ.

В розничную продажу журнал поступает в ограниченном количестве.



**giz** Deutsche Gesellschaft  
für Internationale  
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

**Сармухаррир**  
**Главный редактор**

**Рахимзода Махмад Забир** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон  
доктор юридических наук, профессор, Заслуженный деятель науки и техники Таджикистана

**Хайати таҳририя**  
**Редакционная коллегия**

Алимов С.Ю.,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
доктор юридических наук, доцент  
Баҳриддинзода С.Э.,  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
(муовини сармухаррир)  
кандидат юридических наук, доцент  
(заместитель главного редактора)  
Саидзода И.Х.,  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
кандидат юридических наук  
Бобочонзода Исрофил Хусейн,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
доктор юридических наук, доцент  
Букалорова Л.А.,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
доктор юридических наук  
Зоиров Қ.М.,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор  
доктор юридических наук, профессор  
Меликов У.А.,  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
кандидат юридических наук  
Муртазокулов Қ.С.,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
доктор юридических наук  
Попондопуло В.Ф., доктори илмҳои  
ҳуқуқшиносӣ профессор, Арбоби илми  
ФР доктор юридических наук, профес-  
сор Заслуженный деятель науки РФ  
Ғафуров А.Д.,  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
доктор юридических наук, доцент

Мухаррирон: Шодиев Ҳ.А.  
Редакторы: Таиров С.С.

**Шӯрои машваратӣ**  
**Редакционный совет**

Раҳмон Озода Эмомалӣ,  
Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҶТ  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
Руководитель Исполнительного аппарата  
Президента РТ, кандидат юридических наук  
Ватанзода Махмадалӣ Махмадулло,  
Ёрдамчии Президенти ҶТ оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ-намо-  
яндаи комилҳуқуқи Президенти ҶТ дар Маҷлиси Олии ҶТ  
Помощник Президента РТ по правовой политике-полно-  
мочный представитель Президента РТ в Маджлиси Оли РТ  
Юсуф Раҳмон Аҳмадзод,  
Прокурори генералии ҶТ  
Генеральный прокурор РТ  
Маҳмудзода М.А.,  
Раиси Суди конституцсионии ҶТ  
профессор, академики АИ ҶТ  
Председатель Конституционного суда РТ  
профессор, академик АН РТ  
Шермуҳаммад Шоҳиён,  
Раиси Суди Олии ҶТ  
Председатель Верховного суда РТ  
Мансурзода Н.М.,  
Раиси Суди Олии иқтисодии ҶТ  
Председатель Высшего экономического суда РТ  
Ализода З.,  
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҶТ  
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
Уполномоченный по правам человека в РТ  
доктор юридических наук, доцент  
Саидвализода Б.С.,  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ  
кандидат юридических наук  
Худоёрзода Б.Т.,  
Раиси комиссияи марказии интиҳобот ва райёпурсии ҶТ  
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент  
Председатель Центральной комиссии по выборам и рефе-  
рендумам РТ  
кандидат юридических наук, доцент

Ҷонибдори густариши гуногунандешӣ будани маҷалла маъноӣ ҳамакидаи муаллифони будани хайати таҳририяро  
ифода намекунад. Масъулият барои интиҳоб ва дақиқии далелҳо, иқтибосҳо ва маълумотҳо бар души муаллифони аст.  
Ба дастнависҳое, ки барои нашр пешниҳод мегарданд, тақриз дода намешаванд ва баргардонида намешаванд.  
Ҳангоми истифодаи маводи маҷалла истинод ба сарчашма ҳатмист.

Точки зрения редакционной коллегии и авторов не всегда совпадают. Ответственность за подбор, точность  
фактов, цитат и данных несут авторы опубликованных материалов.

Рукописи, предоставляемые для опубликования, не рецензируются и не возвращаются.

При использовании материалов настоящего издания ссылка на источник обязательна.

<b>Назарияи ҳуқук</b>	<b>Теория права</b>
Раҳимзода М.З. Проблемаҳои ташаккул ва инкишофи ҷаҳолияти қонунҷодкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон...4	
<b>Ҳуқуқи конститусионӣ</b>	<b>Конституционное право</b>
Имомов А.И. Возникновение законодательства Таджикистана о гражданстве и его развитие .....	12
<b>Ҳуқуқи ҷиноятӣ</b>	<b>Уголовное право</b>
Қудратов Н.А., Бахтовари М. Квалификация злостного уклонения от погашения кредиторской задолженности по объективным признакам .....	30
<b>Ҳуқуқи граждани. Ҳуқуқи соҳибқорӣ</b>	<b>Гражданское право. Предпринимательское право</b>
Ғаюров Ш.К. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон» ва масъалаҳои тақмили он .....	36
Муртазоқулов Ҷ.С. Ташаккулёбӣ ва рушди қонунгузорӣ дар бораи хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) дар Тоҷикистон .....	40
Султонова Т.И. Правовые основы противодействия монополистической деятельности в Республике Таджикистан .....	50
Александрова Л.А. Проблемы обеспечения гарантии сохранности и возвратности банковских вкладов на современном этапе развития банковского сектора экономики в Республике Таджикистан .....	54
<b>Минбари олимони ҷавон</b>	<b>Трибуна молодых ученых</b>
Табаров Ф.Д. Становление и развитие законодательства Республики Таджикистан о государственных предприятиях .....	59
Мирзоева Н.Н. Недобросовестная конкуренция: содержание и правовые средства ее пресечения .....	67
<b>Ҳуқуқи байналхалқӣ</b>	<b>Международное право</b>
Маҳмадшоев Ф.А. Баъзе ҷанбаҳои ҳуқуқи ҷаҳолияти савдои хориҷӣ дар вобастагӣ ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҷаҳолияти савдои хориҷӣ» .....	72
<b>Таҷрибаи хориҷа</b>	<b>Зарубежный опыт</b>
Турлаев А.В. Развитие национального превентивного механизма в Республике Казахстан .....	79
Аметистова О. В чем преимущество современного законодательного регулирования административного акта для государственного управления? .....	84
<b>Таҳлили қонунгузорӣ</b>	<b>Анализ законодательства</b>
Азизов И.М., Нуров Ҳ.П., Шукурова А.А. Таҳлили муқоисавӣ-ҳуқуқи қонунгузории соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қонунгузории маорифи давлатҳои аъзои ИДМ .....	89
<b>Таҷрибаи судӣ</b>	<b>Судебная практика</b>
Пленуми Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи аз ҷониби судҳои иқтисодӣ татбиқи намудани санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ, ки аз тарафи Тоҷикистон эътироф гардидаанд .....	98
<b>Тафсир</b>	<b>Комментарии</b>
Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҷаҳолияти савдои хориҷӣ» .....	104
<b>Истилоҳоти ҳуқуқӣ</b>	<b>Юридическая терминология</b>
Раҳимзода М.З. Фарҳанги русӣ ба тоҷикии истилоҳоти ҳуқуқ (Русско-таджикский словарь юридических терминов) .....	119
<b>Навигариҳо дар қонунгузорӣ</b>	<b>Новое в законодательстве</b>
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи сохтори давлатӣ, мақомоти судӣ ва ҳифзи ҳуқуқ .....	136
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи граждани, соҳибқорӣ ва оилавӣ .....	141
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва иҷтимоӣ .....	144
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи молия, андозу гумрук ва ҷаҳолияти бонкӣ .....	145
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи кишоварзӣ, истифодаи сарватҳои табиӣ ва ҳифзи муҳити зист .....	150
<b>Иттилоот</b>	<b>Сообщения</b>
Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Ҷаҳолияти ҳуқуқҷодкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: рушд ва проблемаҳо» бахшида ба 25-солагии Истиқлолияти давлатии ҚТ .....	152
Мизи мудаввар дар мавзӯи «Масоили ҳуқуқи бочи давлатӣ дар шароити бӯҳрони молиявӣ» .....	155
Мизи мудаввар дар мавзӯи «Рушди қонунгузории маданӣ ва соҳибқорӣ дар 25 соли Истиқлолияти давлатӣ» .....	157
Нашрҳои мо дар нимсолаи якуми соли 2016 .....	159